

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 437/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Geleneky Hencovskou, advokátska kancelária, Bajzova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 845/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2016 faxom a 23. mája 2016 poštou doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 845/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré bolo podľa jej názoru porušené postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 845/2014 v súvislosti s konaním o návrhu povinného na zastavenie exekúcie, pretože:

„Odo dňa podania návrhu na zastavenie exekúcie zo strany povinného až do dňa vydania uznesenia Krajského súdu v Košiciach, tak uplynulo obdobie vyše roka a pol, kedy súd nevykonával úkony smerujúce k vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci samej. Súdny tak o návrhu zastavenie exekúcie rozhodovali súhrnne devätnásť mesiacov...“

Podľa tvrdenia sťažovateľky *„nekonceptnou a sporadickou činnosťou súdu dochádza k porušovaniu jedného zo základných práv sťažovateľky garantovaného Ústavou SR, v čl. 48 ods. 2, ako aj medzinárodných právnych predpisoch, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd“*.

Sťažovateľka požiada o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 €, ktorú odôvodnila stavom *„trvania jej právnej neistoty, straty dôvery v základné princípy súdnej činnosti“*. Poukázala na obdobie, počas ktorého ostala sama s ťažko postihnutou dcérou a nemohla sa domôcť plnenia, na ktoré mala v zmysle zákona nárok. Takýto stav podľa názoru sťažovateľky nemôže byť v právnom štáte akceptovateľným a ústavne udržateľným.

Navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Košice II, v konaní vedenom pod sp. zn. 38Er/845/2014, porušil práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000 €, ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Košice II je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 363,79 Eur do 15 dní od právoplatnosti nálezu na účet právnej zástupkyne sťažovateľky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci

nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obdobne tak aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde),

pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er 845/2014 malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si obstaral spisový materiál na vec sa vzťahujúci a zistil tento priebeh namietaného konania:

- 25. marca 2014 okresný súd na základe žiadosti súdnej exekútorke JUDr. Hlavňovej, doručenej okresnému súdu 27. februára 2014, vydal poverenie pre súdnu exekútorke JUDr. Máriu Hlavňovú vo veci oprávnenej (sťažovateľky) proti povinnému [REDAKOVANÉ] na vymoženie povinnosti zaplatiť sťažovateľke dlžné manželské výživné vo výške 1 065,06 € a bežné manželské výživné vo výške 16,60 €,

- 20. júna 2014 exekútorke doručila okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie, ktorý podal povinný,

- 6. októbra 2014 okresný súd doručil právnej zástupkyňe sťažovateľky JUDr. Gelenky Hencovskej návrh na zastavenie exekúcie, ktorý podal povinný, s tým, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrila,

- 16. októbra 2014 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila vyjadrenie k návrhu povinného na zastavenie exekúcie. Sťažovateľka nesúhlasí so zastavením exekúcie,

- 17. októbra 2014 exekútorke doručila okresnému súdu žiadosť o oznámenie, ako okresný súd rozhodol o návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý podal povinný,

- 3. novembra 2014 okresný súd uznesením č. k. 38 Er 845/2014-29 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol (právoplatnosť nadobudlo 13. mája 2016),

- 8. decembra 2014 povinný doručil odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 3. novembra 2014,

- 17. decembra 2014 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky na vyjadrenie sa k odvolaniu povinného,
- 16. januára 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie,
- 6. februára 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila vyjadrenie k odvolaniu povinného. Navrhla, „*aby ho súd v celom rozsahu zamietol*“,
- 22. septembra 2015 bol spis doručený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 16 CoE 373/2015,
- 26. februára 2016 krajský súd vrátil spis okresnému súdu s uznesením č. k. 16 CoE 373/2015-47 z 27. januára 2016, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 38 Er 845/2014-29 z 3. novembra 2014 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol. Po odvolaní povinného proti tomuto uzneseniu krajský súd rozhodol uznesením č. k. 16 CoE 373/2015-47 z 27. januára 2016 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Sťažnosť ústavnému súdu sťažovateľka doručila 23. mája 2016. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky, a preto už nemohol v čase doručenia sťažnosti žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prietahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľkou v sťažnosti označené práva.

Keďže sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 19. mája 2016 faxom a 23. mája 2016 poštou, t. j. v čase, keď okresný súd už v namietanej veci nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016